

elsősorban gyakorlás. A szótárt nagyszerűen kiegészíthetné a képes ifjúsági lexikon. Földrajzi, történelmi, természetrajzi feladatok ilyen képes lexikon segítségével csöndes foglalkozásul a nagyobb tanulóknak bátran feladhatók; ezzel megtanulják a szótár és a lexikon használatát. A tapasztalat is bizonyítja, hogy az olvasás útján szerzett tudás jobban ragad meg, mint a csupán hallás útján felvett anyag. Ez természetes is, mert itt a szem is közreműködött. A helyi emlékezet a szemmel érzéklő embereknél különösen erős. Ez a képes szótár ezenkívül különösen azt a népréteget akarja a könyv számára megnyerni, amely néposztály még kevéssé veszi segítségül s tanácsadóul a könyvet.

Jármai Vilmos.

Pädagogischer Führer 1938. évf. 3. szám. Egy vegytani munáltató óra: *Hogyan lesz a keményítő emészthetővé?* (F. Koschabek).

Egy munkacsoport felszerelése: 2 üres próbacső, 1 próbacső 2 cm magas rézgálicoldattal, 1 próbacső 4 cm magas Fehling II.-oldattal, 1 üvegtölcsér, zsemlyebél, 2 borsónagyságú szőlőcukor, fecskendezőpalack, égő, vörös lakmuszpapír, szűrőpapiros.

Számonkérés: A keményítő. Vízben való oldhatatlansága. Átalakulása csirizzé. Csirizételek (keményítőtartalmú főtt ételeink, pl. burgonyafőzelék). Átalakulás oldható dextrinné (rántás, tészta- és kenyérsütés). Alkalmazás az iparban. A keményítőtartalmú ételek emésztése már a konyhában megkezdődik.

Célkitűzés: Mi történik azzal a keményítőmaradékkal, amelyet változatlanul magunkba veszünk?

Tárgyalás:

1. Három percig jól megrágunk egy darab zsemlyebélet.
2. Közben egy üres próbacsőbe tesszük az üvegtölcsért és beletesszük a szűrőpapirost.
3. A szűrőpapirosba tesszük a jól megrágott ételt és a fecskendőpalack vízsugarát addig ráirányítjuk, még a szüredék 2 cm magasan áll a próbacsőben.

Eredmény: A keményítő a nyál által oldható állapotba jutott.

II. A szájban végbement vegyi folyamat megértésére a következő kísérlet szolgál:

1. A készletből megeszünk egy borsónagyságú darabot.
2. Édes íze van. Szőlőcukor.
3. A többi üres próbacsőbe 2 cm magas vizet öntünk és a másik darab szőlőcukrot beletesszük. Lassan feloldódik.
4. A kék folyadékkészlet ismeretes; rézgálic.
5. A vörös lakmuszpróba alapján megállapítható, hogy a víztiszta folyadék a második próbacsőben lúgos tulajdonságú.
6. A két folyadék összekeveréséből sötétkék folyadék lesz.
7. A folyadék felét a szőlőcukor-oldathoz öntjük és kissé megmelegítjük.
8. Rézvörös színt kap.

Eredmény: A szőlőcukor az oldott rézvegyületből a rezet kiválasztotta. Megfordítva: a kiválasztott réz megmutatja, hogy a folyadékban szőlőcukor van jelen. Mindkét oldat sötétkék keveréke a Fehling-féle oldat.

III. A megrágott étel szüredékét alávetjük a Fehling-féle próbának.

1. A szüredékhez öntjük a Fehling-féle oldat második felét, és újra megmelegítjük.

2. Vörösszínű lesz; a Fehling-próba pozitív.

Eredmény: A megrágott ételben szőlőcukor van jelen. Mivel azonban a zsemlye nem édes, se a nyál nem tartalmaz szőlőcukrot, a nyálnak kell a keményítőt szőlőcukorra átalakítani.

Az óra eredménye: Az a keményítő, mely az étellel a főzés és sütés ellenére a szájba kerül, ott szőlőcukorra alakul. A szőlőcukor oldható, ennélfogva értékes táplálék. Ebből következik az étel alapos megrágásának szükségessége, hogy a megismert folyamat tökéletesen végbemehessen.

Szántó Lőrinc.

H I R E K.

Megalakult a Pécsi Pedagógusok Köre. Február 12-én népes és lelkes közgyűlésen mondta ki a megalakulását a Pécsi Pedagógusok Köre. A kör célja Pécs összes hivatásos nevelőinek erőit egybefogni, hogy a közös hivatásból fakadó együttérzéssel munkálhassák a nevelői sors minden problémáját. Reménykeltő és lelkesítő a megindulás, mert nemcsak mindenféle iskola (egyetemtől az óvodáig) csatlakozott a körhöz, hanem személy szerint is alig maradt el néhány nevelő az alakulástól. Az összefogást szépen fejezi ki, hogy a kör intézőbizottságába minden iskola küldött egy-egy tagot, a kör elnökségét dr. Kószó János ny. r. egyetemi tanár, a titkári teendőket Masszi Ferenc gyak. gimn. tanár, a pénztárosságot v. Széky Pál tanítóképző int. tanár, a jegyzői munkát pedig Szikla Rózsa polg. isk. tanár és Muszti László tanító vállalták el. Most folyik az iskolatípusok *munkaközösségeinek* szervezése, hogy rövidesen meginduljon a gazdag munkaterv megvalósítása. Ehhez a munkához fűzött reményt erősíti az a meleg érdeklődés is, amelyet a tanügyi hatóságok az alakuló közgyűlésen való megjelenésükkel fejeztek ki.

Az egységes iskolai német kiejtés problémája a székesfehérvári modern nyelvszakos tanárok értekezletén. Február hó 4-én és 5-6 tartották a székesfehérvári közép- és középfokú iskolák német—francia szakos tanárai szokásos értekezletüket, amelyen *Gálos Bernát* ciszterci rendi gimnáziumi igazgató elnökletével több előadás hangzott el. *Dormuth Árpád* tanuimányi felügyelő (A modern nyelvtanítás problémái), *György Oszkár* áll. gimn. tanár (Modern nyelvi dolgozatok) előadása és *Czigler Abel* ciszt. gimn. tanár bemutató tanítása mellett különös nyomatékkal kell megemlékezni *Schwartz Elemér dr.* egyetemi tanár előadásáról, amelyben a hazai *németnyelvi tanítás egységes kiejtését* normalizáló tervezetét mutatta be. Ismertette a kérdés nehézségeit